

Suvestinė redakcija nuo 2010-02-24 iki 2010-07-22

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2001, Nr. [58-2110](#), i. k. 1012330ISAK00000224

Nauja redakcija nuo 2007-06-07:

Nr. [3D-266](#), 2007-05-31, Žin. 2007, Nr. 63-2431 (2007-06-06), i. k. 1072330ISAK003D-266

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL PRIVALOMŲJŲ RINKAI TIEKIAMOS DARŽOVIŲ SĖKLOS KOKYBĖS
REIKALAVIMŲ APRAŠO**

2001 m. birželio 29 d. Nr. 224
Vilnius

Siekdama užtikrinti tikslų daržovių sėklos kokybės įvertinimą ir kokybiškos daržovių sėklos tiekimą rinkai,

t v i r t i n u Privalomųjų rinkai tiekiamos daržovių sėklos kokybės reikalavimų aprašą (pridedama).

L. E. ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO PAREIGAS

KĘSTUTIS KRISTINAITIS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2007 m. gegužės 31 d. įsakymo Nr. 3D-266
redakcija

PRIVALOMŲJŲ RINKAI TIEKIAMOS DARŽOVIŲ SĖKLOS KOKYBĖS REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Privalomųjų rinkai tiekiamos daržovių sėklos kokybės reikalavimų aprašas (toliau – reikalavimai) parengtas įgyvendinant 1988 m. gruodžio 15 d. Komisijos direktyvą 89/14/EEB, nustatančią mangoldų ir raudonųjų burokėlių veislių grupes, susijusias su reikalavimais dėl pasėlių izoliavimo, nurodytais Tarybos direktyvos 70/458/EEB dėl prekybos daržovių sėkla I priede (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 9 tomas, p. 4), 2000 m. gegužės 8 d. Tarybos direktyvą 2000/29/EB dėl apsaugos priemonių nuo augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų įvežimo į Bendriją ir išplitimo joje (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 23 tomas, p. 258) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2010 m. sausio 8 d. Komisijos direktyva 2010/1/ES (OL 2010 L 7, p. 17), 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvą 2002/55/EB dėl prekybos daržovių sėkla (OL 2004 m. *specialusis leidinys*, 3 skyrius, 36 tomas, p. 313) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. birželio 26 d. Komisijos direktyva 2009/74/EB (OL 2009 L 166, p. 40), 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvą 2002/53/EB dėl bendrojo žemės ūkio augalų veislių katalogo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 36 tomas, p. 281) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1829/2003 (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 32 tomas, p. 432), 2004 m. kovo 29 d. Komisijos sprendimą 2004/297/EB, įgaliojantį Čekijos Respubliką, Estiją, Lietuvą, Vengriją, Lenkiją ir Slovakiją atidėti tam tikrų Tarybos direktyvų 2002/53/EB ir 2002/55/EB nuostatų taikymą prekiaujant tam tikrų veislių sėklomis (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 43 tomas, p. 374), 2004 m. gruodžio 1 d. Komisijos sprendimą 2004/842/EB dėl įgyvendinimo taisyklių, kuriomis remdamosi valstybės narės gali leisti tiekti į rinką sėklas, priklausančias veislėms, dėl kurių buvo pateiktos paraiškos jas įtraukti į žemės ūkio augalų rūšių veislių ar daržovių rūšių veislių nacionalinį katalogą (OL 2004 L 362, p. 21), 2006 m. gruodžio 5 d. Komisijos direktyvą 2006/124/EB, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 92/33/EEB dėl prekybos daržovių dauginamąja ir sodinamąja medžiaga, išskyrus sėklą, ir Tarybos direktyvą 2002/55/EB dėl prekybos daržovių sėkla (OL 2006 L 339, p. 12).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-130](#), 2010-02-18, *Žin.*, 2010, Nr. 22-1044 (2010-02-23), i. k. 1102330ISAK003D-130

2. Reikalavimų tikslas – užtikrinti kokybiškos daržovių sėklos dauginimą, siekiant ją tiekti rinkai.

3. Reikalavimai privalomi fiziniams ir juridiniams asmenims (toliau – asmenys), užsiimantiems daržovių sėklos dauginimu bei tiekimu rinkai.

4. Reikalavimai taikomi šioms daržovių rūšims, skirtoms žemės ūkio ir daržininkystės produkcijai išauginti:

Allium cepa L.

– *Cepa* grupė – valgomasis svogūnas,

– *Aggregatum* grupė – askaloninis česnakas;

Allium fistulosum L. – tuščialaiškis česnakas;

Allium porrum L. – daržinis poras;

Allium sativum L. – valgomasis česnakas;

Allium schoenoprasum L. – laiškinis česnakas;

Anthriscus cerefolium (L.) Hoffm. – daržinis builis;

Apium graveolens L. – valgomasis salieras;

Asparagus officinalis L. – vaistinis smidras;
Beta vulgaris L. – raudonasis burokėlis, lapinis burokėlis;
Brassica oleracea L. – garbanotasis kopūstas,
 žiedinis kopūstas,
 brokolis,
 briuselinis kopūstas,
 Savoijos kopūstas,
 baltasis gūžinis kopūstas,
 raudonasis gūžinis kopūstas,
 ropinis kopūstas;
Brassica rapa L. – kininis bastutis, ropė;
Capsicum annuum L. – vienametė paprika;
Cichorium endivia L. – salotinė garbanotoji trūkažolė,
 salotinė plačialapė trūkažolė;
Cichorium intybus L. – paprastoji trūkažolė;
Citrullus lanatus L. (Thunb.) Matsum. et Nakai – tikrasis arbūzas;
Cucumis melo L. – sėjamas melionas;
Cucumis sativus L. – paprastasis ilgavaisis agurkas,
 paprastasis trumpavaisis agurkas;
Cucurbita maxima Duchesne – didysis moliūgas;
Cucurbita pepo L. – paprastasis moliūgas;
Cynara cardunculus L. – daržovinis artišokas,
 dygusis artišokas;
Daucus carota L. – paprastoji morka;
Foeniculum vulgare Mill. – paprastasis pankolis;
Lactuca sativa L. – sėjamoji salota;
Lycopersicon esculentum Mill. – valgomas pomidoras;
Petroselinum crispum (Mill.) Nyman ex A. W. Hill – sėjamoji petražolė;
Phaseolus coccineus L. – raudonžiedė pupelė;
Phaseolus vulgaris L. – žemaūgė daržinė pupelė,
 vijoklinė daržinė pupelė;
Pisum sativum L. (partim) – sėjamas žirnis;
Raphanus sativus L. – valgomas ridikas;
Rheum rhabarbarum L. – daržovinis rabarbaras;
Scorzonera hispanica L. – valgomoji gelteklė;
Solanum melongena L. – baklažanas;
Spinacia oleracea L. – daržinis špinatas;
Valerianella locusta (L.) Laterr. – salotinė sultenė;
Vicia faba L. (partim) – pupa;
Zea mays L. (partim) – paprastasis kukurūzas, saldžiųjų veislių grupė.

5. Reikalavimai taikomi superelitinės, elitinės, sertifikuotos ir standartinės kategorijos daržovių sėklai.

6. Reikalavimai netaikomi daržovių sėklai, kuri skirta eksportuoti į ne Europos Sąjungos valstybes (toliau – ne ES valstybės).

7. Daržovių sėklos tiekimu rinkai nelaikomi šie veiksmai:

7.1. sėklos tiekimas kontrolės institucijoms, siekiant atlikti oficialius tyrimus;

7.2. sėklos tiekimas paslaugų teikėjams, siekiant jas perdirbti ar fasuoti, numatant, kad paslaugų teikėjas neįgyja teisių į sėklą;

7.3. sėklos tiekimas tam tikromis sąlygomis paslaugų teikėjams, turint tikslą išauginti tam tikrą žemės ūkio žaliavą, skirtą pramoniniams tikslams, ar išauginti sėklą, skirtą tolesniam dauginimui. Šiuo atveju turi būti užtikrinta, kad paslaugų teikėjas neįgaus teisės į patiektą sėklą ar į gautą derlių. Sėklos teikėjas turi pateikti Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai prie Žemės ūkio

ministerijos (toliau – Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba) sutarties ar jos atitinkamų dalių kopijas, sudarytas su paslaugų teikėju. Sutartyje turi būti nurodyta, kokius reikalavimus atitinka tiekiamą sėklą.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

8. Šiuose reikalavimuose vartojamos sąvokos:

Daržovių sėkla – sėkla, skirta daržininkystės produkcijai gauti, bet ne dekoratyviniams augalams auginti.

EB mažo svorio fasuotė – fasuotė, kurioje esančių daržovių sėkla sveria ne daugiau kaip: ankštinių daržovių – 5 kg;

valgomųjų svogūnų, daržinių builių, vaistinių smidrų, lapinių burokėlių, raudonųjų burokėlių, ropių, tikrųjų arbūzų, didžiųjų moliūgų, paprastųjų moliūgų, paprastųjų morkų, valgomųjų ridikų, valgomųjų gelteklių, daržinių špinatų, salotinių sultenių – 500 g; visų kitų daržovių rūšių – 100 g.

Igalioji laboratorija – laboratorija, turinti Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos leidimą atlikti sėklos kokybės tyrimus.

Igaliotasis aprobuotojas – asmuo, turintis Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos suteiktą leidimą aprobuoti sėklinius pasėlius.

Igaliotasis bandinių ėmėjas – asmuo, turintis Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos leidimą imti sėklos bandinius iš sėklos siuntų.

Kontrolinis bandinys – sėklos bandinys, paimtas oficialiojo bandinių ėmėjo iš paruoštos sėklos siuntos, kuriai jau yra išduotas kokybės dokumentas arba iš kurios yra paimtas bandinys kokybės dokumentui gauti.

Oficialioji laboratorija – Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Sėklų skyriaus Sėklų kokybės tyrimų poskyrio laboratorija, kurioje atliekami sėklos kokybės tyrimai.

Oficialiosios priemonės – priemonės, kurias taiko Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, tiekėjo prašymu aprobuodama pasėlius, atlikdama sėklos kokybės tyrimus, vegetacinius bandymus ir kitus su sėklos sertifikavimu susijusius veiksmus.

Oficialusis aprobuotojas – Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos specialistas, turintis teisę aprobuoti sėklinius pasėlius.

Oficialusis bandinių ėmėjas – Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos specialistas, turintis teisę imti bandinius iš sėklos siuntų.

Oficiali priežiūra – priežiūra, kurią atlieka Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, kontroliuodama įgaliotą aprobuotoją, bandinių ėmėją ir laboratorijų darbą.

Pasėlio aprobavimas – pasėlio veislinių savybių patvirtinimas lauke, siekiant nustatyti pasėlių tinkamumą tam tikros veislės ir kategorijos sėklai išauginti.

Vegetacinis bandymas – bandymas, kuriuo tikrinama veislės tapatybė ir grynumas.

Kitos šiuose reikalavimuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia Lietuvos Respublikos augalų sėklininkystės įstatymas (Žin., 2001, Nr. 102-3623; 2004, Nr. 156-5687), Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymas (Žin., 1999, Nr. 113-3285), Lietuvos Respublikos augalų veislių apsaugos įstatymas (Žin., 2001, Nr. 104-3701) bei Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakymas Nr. 3D-263 „Dėl Augalo pasą ir saugomas zonas reglamentuojančių taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 81-3711).

III. DARŽOVIŲ SĖKLOS KATEGORIJOS

9. Daržovių sėkla skirstoma į šias kategorijas:

9.1. superelitinė daržovių sėkla (sutrumpintai žymima A):

9.1.1. ruošiamą selekcininkų arba jų įgaliotų atstovų pagal veislės palaikymo metodiką;

9.1.2. atitinkanti elitinei sėklai keliamus reikalavimus (atitiktį patvirtina Valstybinė sėklų ir

grūdų tarnyba);

9.1.3. naudojama elitinei ir žemesnių kategorijų sėklai gauti.

9.2. elitinė daržovių sėkla (sutrumpintai žymima B):

9.2.1. ruošama selekcininkų arba jų įgaliotų atstovų pagal veislės palaikymo metodiką;

9.2.2. atitinkanti elitinei sėklai keliamus reikalavimus (atitiktį patvirtina Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba);

9.2.3. naudojama sertifikuotai sėklai gauti;

9.2.4. atitinka 9.2.1–9.2.3 punktuose išdėstytus reikalavimus, kaip nustatyta taikant oficialiąsias priemones, ir 2 priede nustatytas sąlygas taikant oficialiąsias priemones arba oficialią priežiūrą.

9.3. sertifikuota daržovių sėkla (sutrumpintai žymima C):

9.3.1. gaunama padauginus elitinę sėklą ar selekcininkui arba jo įgaliotam atstovui prašant, iš aukštesnių daržovių sėklos kategorijų;

9.3.2. atitinkanti sertifikuotai sėklai keliamus reikalavimus (atitiktį patvirtina Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba);

9.3.3. kurios veislės tapatumą ir grynumą pasirinktinai tikrina Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba vegetacinių bandymų metu;

9.3.4. naudojama daržovėms išauginti;

9.3.5. atitinkanti 9.3.1–9.3.4 punktuose išdėstytus reikalavimus, kaip nustatyta taikant oficialiąsias priemones arba oficialią priežiūrą.

9.4. standartinė daržovių sėkla (sutrumpintai žymima ST):

9.4.1. atitinkanti standartinei sėklai keliamus reikalavimus;

9.4.2. kurios veislės tapatumą ir grynumą pasirinktinai tikrina Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba vegetacinių bandymų metu;

9.4.3. naudojama daržovėms išauginti.

IV. DARŽOVIŲ SĖKLOS SERTIFIKAVIMAS

10. Superelitinė, elitinė ir sertifikuota daržovių sėkla sertifikuojama, jeigu:

10.1. daržovių veislė įrašyta į Nacionalinį augalų veislių sąrašą (toliau – Augalų veislių sąrašas), tvirtinamą Lietuvos valstybinio augalų veislių tyrimo centro direktoriaus, ar į Daržovių rūšių veislių bendrąjį katalogą (toliau – Bendrasis daržovių katalogas);

10.2. asmenys, rinkai tiekiantys daržovių sėklą, atestuoti žemės ūkio ministro nustatyta tvarka;

10.3. daržovių sėklos augintojas turi licencinę sutartį dėl sėklos tų veislių, kurioms taikoma teisinė apsauga;

10.4. sėklinis daržovių pasėlis ir daržovių sėklos siuntos kokybė atitinka šių reikalavimų nuostatas;

10.5. oficialusis ar įgaliotasis bandinių ėmėjas iš daržovių sėklos siuntos fasuotės paėmė bandinį pagal Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos patvirtintą sėklos bandinių ėmimo metodiką;

10.6. daržovių sėklos siuntos fasuotė paženklinta oficialia etikete, kuri atitinka šių reikalavimų 4 priedo nuostatas;

10.7. daržovių sėklos kokybės tyrimai atlikti oficialioje ar įgaliotoje laboratorijoje.

11. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba sertifikuoja sėklą, jeigu:

11.1. ji išauginta tiesiogiai iš elitinės ar sertifikuotos sėklos, sertifikuotos vienoje ar keliuose Europos Sąjungos valstybėse (toliau – ES valstybė) arba ne ES valstybėje, kurioje išaugintą sėklą Europos Sąjungos Taryba (toliau – Taryba) pripažino lygiaverte kaip ir išaugintą Bendrijoje, arba kuri buvo išauginta tiesiogiai sukryžminus ES valstybėje oficialiai sertifikuotą sėklą su toje ne ES valstybėje oficialiai sertifikuota elitine sėkla;

11.2. išauginta kitoje ES valstybėje;

11.3. pateikus prašymą, sertifikuojama kaip sertifikuota sėkla bet kurioje ES valstybėje, jei atliktas tos sėklos aprobavimas, atitinkantis 1 priede nustatytus atitinkamai kategorijai keliamus

reikalavimus, ir jei laboratoriniai tyrimai rodo, kad ji atitinka 2 priede išdėstytus tai kategorijai keliamus reikalavimus.

12. Sėkla išauginta tiesiogiai iš superelitinės daržovių sėklos, sertifikuojama kaip elitinė daržovių sėkla, jei ji atitinka tai kategorijai keliamus reikalavimus.

13. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba galutinai nesertifikuotą sėklą sertifikuoja, jeigu:

13.1. sėkla, kuri nuimta Bendrijoje ir kurią numatoma sertifikuoti pagal 11 punkto nuostatas, fasuojama ir ženklinama oficialia etikete, atitinkančia 5 priedo 1 ir 2 punktuose nustatytus reikalavimus ir pagal 63 punkto nuostatas, ir;

13.2. prie jos pridedamas oficialus dokumentas, atitinkantis 5 priedo 3 punkte nustatytus reikalavimus.

14. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba, gavusi prašymą, taip pat gali oficialiai sertifikuoti ne ES valstybėje išaugintą sėklą, jeigu:

14.1. ji išauginta tiesiogiai iš elitinės ar sertifikuotos sėklos, oficialiai sertifikuotos vienoje ar keliose ES valstybėse arba ne ES valstybėje, kurioje išaugintą sėklą Taryba pripažino lygiaverte, kaip ir išaugintą Bendrijoje, arba kuri buvo išauginta tiesiogiai sukryžminus ES valstybėje oficialiai sertifikuotą sėklą su toje ne ES valstybėje oficialiai sertifikuota elitine sėkla;

14.2. išauginta ne ES valstybėje;

14.3. pateikus prašymą, oficialiai sertifikuojama kaip sertifikuota sėkla tose ES valstybėse, kuriose išaugintą sėklą Taryba pripažino lygiaverte kaip ir išaugintą Bendrijoje, elitinė sėkla buvo išauginta ir oficialiai sertifikuota, jeigu atliktas tos sėklos aprobavimas, atitinkantis 1 priede nustatytus atitinkamai kategorijai keliamus reikalavimus, ir jei oficialus tyrimas rodo, kad ji atitinka 2 priede išdėstytus tai pačiai kategorijai keliamus reikalavimus, kitos ES valstybės taip pat gali leisti oficialiai sertifikuoti tokią sėklą.

15. Daržovių sėkla netvirtinama kaip standartinė sėkla, jei veislė neįrašyta į Augalų veislių sąrašą ar į Bendrąjį daržovių katalogą.

16. Kai superelitinės, elitinės ir sertifikuotos kategorijos sėklinis daržovių pasėlis ir sėklų siuntos atitinka šių reikalavimų nuostatas, Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba išduoda Sėklos sertifikatą.

17. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba, atlikdama veiksmus, susijusius su daržovių sėklos sertifikavimu, bendradarbiauja su Europos Komisijos pareigūnais bei ES valstybių institucijomis, atsakingomis už daržovių sėklos sertifikavimą.

V. REIKALAVIMAI SĖKLINIAMS PASĖLIAMS

18. Oficialiajam ar įgaliotajam aprobuotojui atliekant sėklinių pasėlių (pasodų ir sėklojų) aprobaciją, pasėlio savininkas privalo pateikti duomenis apie pasėtą daržovių sėklą arba dauginamąją medžiagą, lauko schemas, duomenis apie priešėlius, sėjomainas, izoliacinius atstumus. Jei veislė nėra įrašyta į Augalų veislių sąrašą, o tik į Bendrąjį daržovių katalogą, pasėlio savininkas turi pateikti veislės aprašymą Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai.

19. Aprobuojama pagal Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos viršininko patvirtintus metodinius nurodymus.

20. Jeigu raudonųjų burokėlių ar lapinių burokėlių pasėlis yra apsėtas genetiškai vienadaigės veislės sėklomis, daugiadaigių sėklų veislės pasėlis turi būti priskirtas kitai grupei.

21. Lietuvos valstybinis augalų veislių tyrimo centras (toliau – Augalų veislių tyrimo centras), atsižvelgdamas į šių reikalavimų 20 punkto nuostatą, daugiadaigių sėklų lapinių burokėlių veisles pagal joms būdingus požymius skirsto į 5 grupes:

21.1. I grupė – baltas lapkotis ir šviesiai žalias, nenudažytas antocianu lapalakštis;

21.2. II grupė – baltas lapkotis ir vidutiniškai ar tamsiai žalias, nenudažytas antocianu lapalakštis;

21.3. III grupė – žalias lapkotis ir vidutiniškai ar tamsiai žalias, nenudažytas antocianu lapalakštis;

21.4. IV grupė – rausvas lapkotis ir vidutiniškai ar tamsiai žalias lapalakštis;

21.5. V grupė – raudonas lapkotis ir lapalakštis, nudažytas antocianu.

22. Augalų veislių tyrimo centras, atsižvelgdamas į šių reikalavimų 20 punkto nuostatą, daugiadaigių sėklų raudonųjų burokėlių veisles skirsto į 6 grupes pagal šiuos joms būdingus požymius:

22.1. I grupė – išilginiame pjūvyje šaknis yra horizontalios elipsės formos, šaknies minkštumas raudonas arba purpurinis;

22.2. II grupė – išilginiame pjūvyje šaknis yra apvalios arba plačios elipsės formos, šaknies minkštumas baltas;

22.3. III grupė – išilginiame pjūvyje šaknis yra apvalios arba plačios elipsės formos, šaknies minkštumas geltonas;

22.4. IV grupė – išilginiame pjūvyje šaknis yra apvalios arba plačios elipsės formos, šaknies minkštumas raudonas arba purpurinis;

22.5. V grupė – išilginiame pjūvyje šaknis yra siaura, pailgos formos, šaknies minkštumas raudonas arba purpurinis;

22.6. VI grupė – išilginiame pjūvyje šaknis yra siaura, trikampės formos, šaknies minkštumas raudonas arba purpurinis.

23. Prieš sodinant turi būti atlikta šakniavaisinių daržovių A, B ir C kategorijų pasodų atranka.

24. Sėkliniuose pasėliuose turi būti laikomasi minimalių izoliacinių atstumų, siekiant išvengti nepageidaujamo apsidulkkinimo nuo kaimyninių augalų, kaip nurodyta šių reikalavimų 1 priede.

25. Aprobuojama atsižvelgus į pasėlio būklę ir daržovių augimo fazę, tinkamą apžiūrai atlikti.

26. Sėkliniai daržovių pasodai turi būti aprobuojami šakniavaisiams pasiekus techninę brandą, sėklojai – prieš žydėjimą (žiedpumpuriams susiformavus).

27. Atliekama bent viena sėklinių daržovių superelitinės, elitinės, sertifikuotos kategorijos pasėlių apžiūra.

28. Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos viršininkas tvirtina oficialiųjų ir įgaliotųjų aprobuotojų ir oficialiųjų ar įgaliotų bandinių ėmėjų sąrašus bei nustato jiems keliamus reikalavimus.

VI. REIKALAVIMAI DARŽOVIŲ SĖKLOS KOKYBEI

29. Daržovių sėklos veislės grynumas turi atitikti reikalavimus, nustatytus Daržovių aprobavimo metodiniuose nurodymuose, kuriuos tvirtina Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos viršininkas.

30. Superelitinė, elitinė, sertifikuota ir standartinė daržovių sėkla turi atitikti šių reikalavimų 2 priedo rodiklius. Daržovių sėkla, dėl kurios įtraukimo į Augalų veislių sąrašą buvo pateikta ir įregistruota paraiška Augalų veislių tyrimo centre, turi atitikti šių reikalavimų 31–33 punktuose ir 2 priede nustatytus reikalavimus.

31. Daržovių sėkloje negali būti gyvų *erkių Acarina*.

32. Daržovių sėklos daigumo galiojimo laikas yra vieneri metai, daržovių sėklos daigumo hermetinėje fasuotėje galiojimo laikas – dveji metai.

33. Ankštinių daržovių sėkla negali būti užsikrėtusi gyvais grūdiniuokais:

33.1. *Acanthoscelides obtectus* Sag.;

33.2. *Bruchus affinis* Froel;

33.3. *Bruchus atomarius* L.;

33.4. *Bruchus pisorum* L.;

33.5. *Bruchus rufimanus* Boh.

34. Daržovių hibridinių (H) veislių minimalus bandinio svoris turi būti ne mažesnis kaip 5 g, jį turi sudaryti ne mažiau kaip 400 sėklų.

35. Daržovių sėklos bandiniai imami iš vienaarūšių siuntų. Didžiausiais daržovių sėklos

siuntos svoris ir mažiausias bandinio svoris nurodyti šių reikalavimų 3 priede.

36. Daržovių sėklos kokybei nustatyti ir vegetaciniams bandymams atlikti bandinys turi būti atrenkamas iš vienuolikos siuntos.

37. Už rinkai tiekiamų sertifikuotos ir standartinės daržovių sėklos siuntų, sufasuotų į EB mažo svorio fasuotes, kokybės rodiklius yra atsakingas daržovių sėklos tiekėjas.

38. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba, remdamasi Europos Sąjungos Komisijos sprendimu, sertifikuoja ir leidžia tiekti rinkai elitinę daržovių sėklą, kuri neatitinka daigumo reikalavimų, nurodytų 2 priede. Šiuo atveju tiekėjas etiketėje nurodo daigumo procentą, tiekėjo pavadinimą, adresą bei referencinį daržovių sėklos siuntos numerį. Šis reikalavimas netaikomas daržovių sėklai, importuotai iš ne ES valstybių.

39. Bandiniai iš sertifikavimui skirtų daržovių sėklos siuntų turi būti imami oficialiai arba oficialiai prižiūrint pagal patvirtintus metodus.

VII. EUROPOS BENDRIJOS PALYGINAMIEJI BANDYMAI

40. Europos Bendrijos palyginamieji bandymai atliekami Bendrijoje siekiant atlikti daržovių sėklos, patiektos rinkai, bandinių vegetacinius bandymus, kurių tikslas – suderinti sertifikavimo metodus bei patikrinti, ar daržovių sėkla atitinka nustatytus reikalavimus. Gali būti atliekami šie Bendrijos palyginamieji bandymai:

40.1. ne ES valstybėse nuimtos daržovių sėklos;

40.2. ekologinei žemdirbystei tinkančios daržovių sėklos;

40.3. daržovių sėklos, tiekiamos rinkai, skirtai genetiniams ištekliams išsaugoti.

41. Europos Sąjungos Komisija imasi būtinų priemonių palyginamiesiems bandymams atlikti. Nuolatiniam žemės ūkio, sodininkystės, daržininkystės ir miškininkystės sėklos bei dauginamosios medžiagos komitetui Europos Sąjungos Komisija praneša apie technines priemones dėl bandymų atlikimo bei jų rezultatus.

42. ES gali finansuoti 40 punkte numatytų bandymų atlikimą. Finansinis įnašas turi neviršyti biudžeto valdymo institucijos patvirtintų metinių asignavimų.

43. Bandymai, kuriems gali būti finansuojami iš ES lėšų, bei išsamios finansavimo taisyklės nustatomos remiantis Europos Sąjungos Komisijos sprendimu.

44. 40 punkte numatytus bandymus gali atlikti tik valstybės institucijos arba valstybės įgalioti juridiniai asmenys.

VIII. REIKALAVIMAI TIEKIAMAI RINKAI DARŽOVIŲ SĖKLAI

45. Rinkai tiekama superelitinė, elitinė, sertifikuota ir standartinė sėkla, jei veislė yra įrašyta į Augalų veislių sąrašą ar į Bendrąjį daržovių katalogą.

46. Superelitinės, elitinės ir sertifikuotos raudonųjų burokėlių (*Beta vulgaris* L var. *conditiva Alef.*), lapinių burokėlių (*Beta vulgaris* L var. *vulgaris*), daržinių pupelių (*Phaseolus vulgaris* L) sėklos siuntos fasuotės, kurios skirtos tolesniam dauginimui, privalo būti tiekiamos rinkai paženklintos Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos etiketėmis ir augalo pasais. Standartinė daržovių sėkla gali būti tiekama rinkai be augalo paso.

47. Iš ne ES valstybių įvežama daržovių sėkla turi būti Tarybos sprendimu pripažinta lygiaverte, kaip ir išauginta Bendrijoje.

48. Rinkai tiekiamos superelitinės, elitinės ir sertifikuotos daržovių sėklos, išskyrus EB mažo svorio daržovių sėklos fasuotes. Daržovių sėklos fasuotės turi būti paženklintos Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos etiketėmis.

49. Rinkai tiekiamos standartinės ir sertifikuotos EB mažo svorio daržovių sėklos fasuotės turi būti paženklintos tiekėjo etikete arba spausdinta informacija ant daržovių sėklos fasuotės.

50. Asmenys, atsakingi už tiekiamos rinkai standartinės daržovių sėklos etiketės tvirtinimą, privalo:

50.1. pranešti Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai apie veiklos pradžios ir pabaigos datas;

50.2. saugoti įrašus apie visas standartinės daržovių sėklos siuntas ir sudaryti sąlygas Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai juos patikrinti ne mažiau kaip trejus metus;

50.3. ne mažiau kaip trejus metus leisti Lietuvos valstybiniam augalų veislių tyrimų centrui paaimti veislių, kurių nereikia palaikyti, daržovių sėklos kontrolinius bandinius;

50.4. ne mažiau kaip dvejus metus imti bandinius iš kiekvienos tiekiamos rinkai daržovių sėklos siuntos ir sudaryti sąlygas Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai juos tikrinti.

51. Rinkai tiekama superelitinė, elitinė, sertifikuota ir standartinė daržovių sėkla, kai atliktas visas veislių išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo tyrimų (toliau – IVS tyrimai) ciklas. Augalų veislių sąrašė šio veislės žymima „a“ raide.

52. Rinkai tiekama tik standartinė daržovių sėkla, kurios veislių IVS tyrimai atliekami vadovaujantis selekcininko atliktu veislės aprašymu ir ne visu IVS tyrimų ciklu. Augalų veislių sąrašė šio veislės žymima „b“ raide.

53. Vegetaciniais bandymais nustatius, kad daržovių sėkla neatitinka veislės tapatumo ir grynumo sąlygų, Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba uždraudžia tokią sėklą tiekti rinkai.

54. Daržovių sėkla laikoma atskirai pagal rūšis ir kategorijas siuntomis. Kiekvienai sertifikuotai daržovių sėklos siuntai, išskyrus mažo svorio EB sertifikuotos kategorijos sėklos fasuotes, suteikiamas numeris, susidedantis iš:

54.1. apskrities (auginimo vietovės) pavadinimo (santrumpa);

54.2. tiekėjo registracijos numerio;

54.3. daržovių siuntos eilės numerio;

54.4. šalies kodo (LT).

55. Daržovių sėklą, išskyrus paprastąją trūkazolę, leidžiama tiekti rinkai elitinės, sertifikuotos ar standartinės kategorijos. Rinkai tiekama elitinė ar sertifikuota paprastosios trūkazolės sėkla.

56. Tiekti rinkai perdirbti skirtą daržovių sėklą galima, jei užtikrinamas jos tapatumas.

57. Tiekėjas, rinkai tiekdamas pagal šių reikalavimų 38 punkte nurodytą sąlygą elitinę daržovių sėklą, kuri neatitinka šių reikalavimų 2 priede nurodytą daigumo rodiklį, etiketėje privalo nurodyti savo pavardę ar juridinio asmens pavadinimą, adresą, daržovių sėklos siuntos numerį bei daržovių sėklos daigumą.

58. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba kontroliuoja daržovių sėklą rinkoje, siekdama nustatyti, ar tiekėjai laikosi nuostatų, nurodytų šiuose reikalavimuose.

59. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba gali sertifikuoti:

59.1. superelitinę, elitinę ir sertifikuotą sėklą, kurių kokybės, ypač daigumo, tyrimai, nurodyti šių reikalavimų 2 priede nebaigti atlikti. Tokia sėkla sertifikuojama tik tiekėjui pateikus išankstinius daržovių sėklos kokybės tyrimų rezultatus bei šią informaciją:

59.1.1. pirmojo pirkėjo vardą, pavardę/pavadinimą;

59.1.2. pirmojo pirkėjo adresą/buveinę;

59.2. elitinę daržovių sėklą, kuri neatitinka šių reikalavimų 2 priede išdėstytą daigumo rodiklį ir leisti rinkai tiekti. Šiuo atveju etiketėje nurodomas daigumas, tiekėjo vardas ir pavardė/pavadinimas, adresas/buveinė bei sėklos siuntos numeris.

60. Tiekėjas yra atsakingas, kad rinkai tiekiamos daržovių sėklos kokybė atitiktų šių reikalavimų 2 priede nurodytus kokybės rodiklius.

61. Šių reikalavimų 59 punkto nuostatos netaikomos daržovių sėklai, importuotai iš ne ES valstybių.

62. Remdamasi Europos Sąjungos Komisijos sprendimu, Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba leidžia rinkai tiekti:

62.1. nedidelį daržovių sėklos kiekį moksliniams tikslams ar selekciniam darbui;

62.2. nustatytu laikotarpiu tos daržovių sėklos veislę, dėl kurios ne mažiau kaip vienoje šalyje narėje yra pateikta paraiška dėl įrašymo į Augalų veislių sąrašą ir apie kurią buvo pateikta speciali techninė informacija.

63. Genetiškai modifikuotos veislės atveju veislė įtraukiama į Augalų veislių sąrašą tik tuomet, jei buvo imtasi visų tinkamų priemonių, siekiant išvengti neigiamo poveikio žmonių

sveikatai ir aplinkai.

64. Superelitinė, elitinė, sertifikuota ir standartinė daržovių sėkla turi būti tiekiamą rinkai tik vienu rūšimis siuntomis bei sandariose fasuotėse. Fasuočių turi būti paženklintos taip, kad jų nebūtų galima atidaryti nepažeidus ženklavimo sistemos. Fasuočių ženklinamos prie jų pritvirtinus etiketes.

65. Genetiškai modifikuotos veislės sėklos atveju etiketėje ir sertifikate pagal šių reikalavimų nuostatas aiškiai nurodoma, kad ši veislė yra genetiškai modifikuota.

66. Tiekėjai prekybiniame kataloge nurodo, kad veislė yra genetiškai modifikuota.

67. Selekciniui pageidaujant, genealoginių komponentų aprašymas yra laikoma konfidencialia informacija.

68. Tiekiant rinkai daugiau kaip 2 kg daržovių sėklos, kuri yra importuota iš ne ES valstybių, ant daržovių sėklos fasuočių etiketės turi būti pateikta ši informacija:

68.1. rūšis;

68.2. veislė;

68.3. kategorija;

68.4. sėklos išauginimo šalis ir institucija, atsakinga už sėklos sertifikavimą;

68.5. šalis siuntėja;

68.6. importuotojas;

68.7. sėklos kiekis.

69. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba, remdamasi Tarybos sprendimu, nustatytu laikotarpiu leidžia tiekti rinkai:

69.1. daržovių sėklą, neatitinkančią tai kategorijai keliamų reikalavimų;

69.2. daržovių veislę (-es), neįtrauktą (-as) į Augalų veislių sąrašą ar Bendrąjį daržovių katalogą. Šiais atvejais daržovių sėklos etiketė turi būti rudos spalvos ir joje nurodoma, kad šiai sėklai taikomi žemesni reikalavimai negu išdėstyti šių reikalavimų 2 priede.

70. Fasuočių, paženklintas Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos etiketėmis, gali perženklinti tik Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba. Perženklindama sėklos fasuočių, Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba ant fasuočių klijuoja lipduką, kuriame nurodomas perženklavimo faktas, data ir Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos pavadinimas.

71. Ant tiekiamos rinkai daržovių sėklos, dėl kurios įtraukimo į Augalų veislių sąrašą buvo pateikta ir įregistruota paraiška Augalų veislių tyrimo centre, fasuočių tvirtinama oranžinės spalvos etiketė, kurioje turi būti viena iš oficialių Europos Bendrijos kalbų pateikta informacija:

71.1. sėklos siuntos numeris;

71.2. ženklavimo data (metai, mėnuo);

71.3. augalo rūšis;

71.4. veislės pavadinimas ir paraiškos numeris (tiekėjo pateiktos ir įregistruotos paraiškos Augalų veislių tyrimo centre numeris);

71.5. nuoroda „į Augalų veislių sąrašą neįrašyta veislė“;

71.6. jeigu veislė genetiškai modifikuota, žodžiai „Genetiškai modifikuota veislė“;

71.7. deklaruojamas neto ar bruto svoris arba grynos daržovių sėklos skaičius ar daržovių sėklų grupių skaičius;

71.8. jei daržovių sėklos yra chemiškai apdorotos, nurodoma apdorojimo medžiaga bei apytikris santykis tarp grynojo daržovių sėklos svorio ir bendro svorio.

72. Asmenys, atsakingi už rinkai tiekiamos standartinės daržovių sėklos, dėl kurios įtraukimo į Augalų veislių sąrašą buvo pateikta ir įregistruota paraiška Augalų veislių tyrimo centre, etikečių tvirtinimą ar informacijos ant fasuočių spausdinimą ar išpaudinimą, privalo:

72.1. pranešti Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai apie veiklos pradžios ir pabaigos datas;

72.2. saugoti įrašus ne mažiau kaip trejus metus apie visas standartinės daržovių sėklos, dėl kurios įtraukimo į Augalų veislių sąrašą buvo pateikta ir įregistruota paraiška Augalų veislių tyrimo centre, sėklos siuntas, o Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba pasirinktinai tikrina įrašus;

72.3. imti bandinius iš kiekvienos tiekiamos rinkai skirtos standartinės daržovių sėklos, dėl kurios įtraukimo į Augalų veislių sąrašą buvo pateikta ir įregistruota paraiška Augalų veislių tyrimo centre, siuntos bei leisti Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai pasirinktinai imti bandinius iš šių siuntų.

73. Etiketės spalva žymi sėklos kategoriją:
- 73.1. superelitinės A – balta su violetine 5 mm pločio įžambia juosta nuo kairiojo viršutinio kampo į dešinįjį apatinį;
 - 73.2. elitinės B – balta;
 - 73.3. sertifikuotos C – mėlyna;
 - 73.4. standartinės ST – tamsiai geltona.
74. Naudojant etiketę su skylute, virvutės galai turi būti užplombuoti.
75. Daržovių sėkla parduodama supilta į medžiaginę, popierinę ar kitokios, tinkamos fasuoti medžiagos fasuotę. Fasutė turi būti švari, sausa, nesuplyšusi ir neužkrėsta kenkėjais.
76. Sertifikuotos ir standartinės daržovių sėklos siuntos perfasuojamos į EB mažo svorio fasuotes, kontroliuojant Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai. Apie šių sėklų perfasavimą turi būti iš anksto raštu pranešama Valstybinei sėklų ir grūdų tarnybai.

IX. REIKALAVIMAI ĮGALIOJESiems APROBUOTOJAMS

77. Įgaliotasis aprobuotojas privalo būti kvalifikuotas, turėti įgaliotojo aprobuotojo leidimą, kurį išduoda Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba, ir pateikti pasirašytą raštišką pareiškimą, kuriuo įgaliotasis aprobuotojas įsipareigoja laikytis aprobavimo metodinių nurodymų. Įgaliotasis aprobuotojas negali turėti asmeninės naudos, susijusios su aprobavimo atlikimu.
78. Įgaliotąjį aprobuotoją, atliekantį sėklinių pasėlių aprobavimą, kontroliuoja oficialusis aprobuotojas.
79. Sėkliniai augalų pasėliai, kuriuos reikės tikrinti, auginami iš daržovių sėklos, kurios vegetaciniai bandymai yra atlikti ir šių bandymų rezultatai yra patenkinami.
80. Oficialusis aprobuotojas privalo kontroliuoti ne mažiau kaip 5% sėklinių pasėlių, aprobuotų įgaliotojo aprobuotojo.
81. Vegetaciniais bandymams ir atitinkamais atvejais daržovių sėklos tyrimams oficialiojoje laboratorijoje dėl veislės tapatumo ir veislinio grynumo patikrinimo imama iš daržovių sėklos siuntų sėklos bandinių dalis.
82. Oficialiajam aprobuotojui nustačius, kad įgaliotasis aprobuotojas tyčia ar dėl neatsargumo pažeidė aprobavimo metodikos nurodymus, jam pagal Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos viršininko patvirtintą tvarką turi būti laikinai sustabdomas leidimas aprobuoti sėklinius pasėlius ir paskiriamas atitinkamas mokymo kursas, kurį išklaušęs, įgaliotasis aprobuotojas privalo išlaikyti egzaminą. Jei nuo pažeidimo nustatymo datos pažeidimas per metus pasikartoja, įgaliotajam aprobuotojui panaikinamas įgaliotojo aprobuotojo leidimas. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba užtikrina, kad pažeidimo atveju patikrintos daržovių sėklos sertifikavimas būtų panaikinamas, nebent būtų įrodyta, kad ši sėkla atitinka visus jai keliamus reikalavimus.

X. REIKALAVIMAI ĮGALIOJESiems BANDINIŲ ĖMĖJAMS

83. Įgaliotasis bandinių ėmėjas privalo turėti įgaliotojo bandinių ėmėjo leidimą, kurį išduoda Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba.
84. Įgaliotasis bandinių ėmėjas privalo turėti reikiamą kvalifikaciją, kuri įgyta mokymo kursuose, surengtuose pagal oficialiesiems bandinių ėmėjams taikomus reikalavimus, ir patvirtinta išlaikius oficialius egzaminus.
85. Įgaliotaisiais bandinių ėmėjais gali būti:
- 85.1. nepriklausomi fiziniai asmenys;
 - 85.2. fizinių arba juridinių asmenų, neužsiimančių daržovių sėklos gamyba, dauginimu, perdirbimu, tiekimu rinkai, samdomi fiziniai asmenys;
 - 85.3. fizinių arba juridinių asmenų, užsiimančių daržovių sėklos gamyba, dauginimu, perdirbimu, tiekimu rinkai, samdomi fiziniai asmenys. Šiuo atveju įgaliotasis bandinių ėmėjas bandinius gali imti tik iš daržovių sėklos siuntų, pagamintų šių fizinių arba juridinių asmenų vardu, išskyrus atvejus, kai aukščiau paminėti fiziniai arba juridiniai asmenys, prašymą dėl daržovių sėklos

sertifikavimo padavęs asmuo ir Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba susitaria kitaip.

86. Įgaliotąjį bandinių ėmėją, imantį daržovių sėklos bandinius, kontroliuoja oficialūs bandinių ėmėjas. Imant bandinius automatinio būdu, turi būti laikomasi procedūrų, patvirtintų Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos viršininko įsakymu, ir tai atliekama oficialiesiems bandinių ėmėjams prižiūrint.

87. Oficialiosios priežiūros pagal 86 punktą taikymo tikslais oficialieji daržovių sėklos bandinių ėmėjai ima kontrolinius bandinius iš dalies daržovių sėklos siuntų, skirtų sertifikavimui. Ši dalis turi būti ne mažesnė kaip 5 %. Minėtoji dalis turi būti kuo lygiau paskirstoma tarp tiekėjų, pateikusių daržovių sėklą sertifikuoti, bei atsižvelgiama į rūšis. Taip pat taikoma oficialioji priežiūra ir kitiems dalykams ištirti. Kontrolinių bandinių ėmimas netaikomas bandinių ėmimui automatinio būdu. Kontroliniai bandiniai palyginami su sėklos bandiniais, paimtais iš tos pačios siuntos taikant oficialiąją priežiūrą.

88. Oficialiajam bandinių ėmėjui nustačius, kad įgaliotasis bandinių ėmėjas tyčia ar dėl neatsargumo pažeidė bandinių ėmimo metodikos nurodymus, jo leidimas imti daržovių sėklos bandinius pagal Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos viršininko patvirtintą tvarką turi būti laikinai sustabdomas ir paskiriamas atitinkamas mokymo kursas, kurį išklaušęs, įgaliotasis bandinių ėmėjas privalo išlaikyti egzaminą. Jei nuo pažeidimo nustatymo datos, pažeidimas per metus pasikartoja, įgaliotajam bandinių ėmėjui panaikinamas įgaliotojo bandinių ėmėjo leidimas. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba užtikrina, kad pažeidimo atveju patikrintos daržovių sėklos sertifikavimas būtų panaikinamas, nebent būtų įrodyta, kad ši sėkla atitinka visus jai keliamus reikalavimus.

XI. REIKALAVIMAI ĮGALIOTOSIOMS LABORATORIJOMS

89. Įgaliotoji laboratorija privalo turėti leidimą, kurį išduoda Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba, suteikiantį teisę atlikti daržovių sėklos kokybės tyrimus.

90. Įgaliotoji laboratorija privalo:

90.1. turėti darbuotoją, kuris tiesiogiai atsakytų už laboratorijos techninę veiklą ir turėtų techninio vadovavimo sėklų tyrimų laboratorijai kvalifikaciją;

90.2. turėti darbuotoją, kurie turėtų reikiamą kvalifikaciją, įgytą mokymo kursuose, surengtuose pagal oficialiosios laboratorijos darbuotojams taikomus reikalavimus, ir patvirtinta išlaikius oficialius egzaminus;

90.3. būti įkurta patalpose ir turėti įrangą, kurią Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba laiko tinkama daržovių sėklai tirti.

91. Įgaliotoji laboratorija gali būti:

91.1. nepriklausoma;

91.2. priklausanti juridiniam asmeniui, užsiimančiam daržovių sėklos gamyba, dauginimu, perdirbimu, tiekimu rinkai. Šiuo atveju įgaliotoji laboratorija gali tirti tik daržovių sėklos siuntas, kurias pagamino šio juridinio asmens vardu, išskyrus atvejus, kai minėtas juridinis asmuo, prašymą dėl daržovių sėklos sertifikavimo padavęs asmuo ir Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba susitaria kitaip.

92. Įgaliotosios laboratorijos veiklą, susijusią su daržovių sėklos tyrimais, kontroliuoja Valstybinės sėklų ir grūdų tarnyba.

93. Oficialiosios priežiūros pagal 92 punktą taikymo tikslais kontroliuojama dalis daržovių sėklos siuntų, skirtų sertifikavimui. Ši dalis turi būti ne mažesnė kaip 5 %. Minėtoji dalis turi būti kuo lygiau paskirstoma tarp tiekėjų, pateikusių daržovių sėklą sertifikuoti bei atsižvelgiama į pateiktas rūšis. Taip pat gali būti skirta ir kitiems dalykams ištirti.

94. Oficialiajai laboratorijai nustačius, kad įgaliotoji laboratorija tyčia ar dėl neatsargumo pažeidė oficialius daržovių sėklos kokybės tyrimų metodikos nurodymus, jai pagal Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos viršininko patvirtintą tvarką turi būti laikinai sustabdomas arba panaikinamas leidimas atlikti daržovių sėklos kokybės tyrimus. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba užtikrina, kad pažeidimo atveju patikrintos daržovių sėklos sertifikavimas būtų panaikinamas, nebent būtų įrodyta, kad ši sėkla atitinka visus jai keliamus reikalavimus.

XII. DARŽOVIŲ SĖKLOS LAIKYMO REIKALAVIMAI

95. Daržovių sėklos siuntos turi būti laikomos uždaroje, neužkrėstoje kenkėjais ir jų lervomis patalpose.

96. Fasuotės kraunamos į rietuves. Kiekviena siunta kraunama į atskirą rietuvę ant padėklų.

97. Rietuvės aukštis turi būti ne didesnis kaip 12 maišų, sukrautų vienas ant kito.

98. Tarp rietuvių ir sienos paliekami tarpai praeiti ir pravažiuoti.

Priedo pakeitimai:

Nr. [43](#), 2002-02-08, *Žin.*, 2002, Nr. 16-639 (2002-02-15), i. k. 1022330ISAK00000043

Nr. [3D-318](#), 2004-05-24, *Žin.*, 2004, Nr. 88-3241 (2004-06-03), i. k. 1042330ISAK003D-318

Nr. [3D-266](#), 2007-05-31, *Žin.*, 2007, Nr. 63-2431 (2007-06-06), i. k. 1072330ISAK003D-266

Privalomųjų rinkai tiekiamos daržovių sėklos
kokybės reikalavimų aprašo
1 priedas

MINIMALŪS PASĖLIŲ IZOLIACINIAI ATSTUMAI

Pasėlis	Minimalus atstumas, m
Burokėliai <i>Beta vulgaris</i> L. – nuo bet kokių <i>Beta</i> genties žiedadulkių, nenurodytų toliau; – nuo to paties porūšio veislių, priskiriamų skirtingai veislių grupei, žiedadulkių: auginant elitinę sėklą; auginant sertifikuotą sėklą; – nuo to paties porūšio veislių, priskiriamų tai pačiai veislių grupei, žiedadulkių: auginant elitinę sėklą; auginant sertifikuotą sėklą	1000 1000 600 600 300
Kopūstai <i>Brassica</i> spp.: – nuo svetimų žiedadulkių, kurios gali pabloginti <i>Brassica</i> spp. rūšies veisles: auginant elitinę sėklą; auginant sertifikuotą sėklą; – nuo svetimų žiedadulkių, kurios gali susikryžminti su <i>Brassica</i> spp. rūšimis: auginant elitinę sėklą; auginant sertifikuotą sėklą	 1000 600 500 300
Paprastosios trūkazolės <i>Cichorium intybus</i> L. (partim): – nuo žiedadulkių iš tų pačių genčių ar kitų veislių porūšių; – nuo žiedadulkių iš kitos pramoninės trūkazolės veislės: auginant elitinę sėklą; auginant sertifikuotą sėklą	1000 600 300
Kitos daržovių rūšys: – nuo kitų pašalinių žiedadulkių šaltinių, pabloginančių veisles dėl susikryžminimo: auginant elitinę sėklą; auginant sertifikuotą sėklą; – nuo kitų pašalinių žiedadulkių šaltinių, galinčių susikryžminti su kitų augalų rūšių veislėmis: auginant elitinę sėklą; auginant sertifikuotą sėklą	 500 300 300 100

Priedo pakeitimai:

Nr. [43](#), 2002-02-08, Žin., 2002, Nr. 16-639 (2002-02-15), i. k. 1022330ISAK00000043

Nr. [3D-318](#), 2004-05-24, Žin., 2004, Nr. 88-3241 (2004-06-03), i. k. 1042330ISAK003D-318

Nr. [3D-234](#), 2005-04-22, Žin., 2005, Nr. 55-1903 (2005-04-30), i. k. 1052330ISAK003D-234

Nr. [3D-266](#), 2007-05-31, Žin., 2007, Nr. 63-2431 (2007-06-06), i. k. 1072330ISAK003D-266

Privalomųjų rinkai tiekiamos daržovių sėklos
kokybės reikalavimų aprašo
2 priedas

MAŽIAUSI KOKYBĖS REIKALAVIMAI DARŽOVIŲ SĖKLAI

Augalų rūšys		Mažiausias analitinis grynumas (švarumas) (svoris, %)	Didžiausias kitų augalų rūšių sėklos kiekis (svoris, %)	Mažiausias daigumas (žiupsniai ar gryna sėkla, %)
lotyniškas pavadinimas	lietuviškas pavadinimas			
1	2	3	4	5
<i>Allium cepa</i> L.	valgomasis svogūnas	97	0,5	70
<i>Allium fistulosum</i> L.	tuščialaiškis česnakas	97	0,5	65
<i>Allium porrum</i> L.	daržinis poras	97	0,5	65
<i>Allium sativum</i> L.	valgomasis česnakas	97	0,5	65
<i>Allium schoenoprasum</i> L.	laiškinis česnakas	97	0,5	65
<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Holffm.	daržinis builis	96	1	70
<i>Apium graveolens</i> L.	valgomasis salieras	97	1	70
<i>Asparagus officinalis</i> L.	vaistinis smidras	96	0,5	70
<i>Beta vulgaris</i> L.	raudonasis burokėlis	97	0,5	50 (žiupsnelių)
<i>Beta vulgaris</i> L.	burokėlis (išskyrus raudonąjį burokėlį)	97	0,5	70 (žiupsnelių)
<i>Brassica oleracea</i> L.	žiedinis kopūstas	97	1	70
<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>botrytis</i> (L.) Alef. var. <i>botrytis</i> L.	kopūstas (išskyrus žiedinį kopūstą)	97	1	75
<i>Brassica rapa</i> L.	kininis kopūstas	97	1	75
<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>rapa</i>	ropė	97	1	80
<i>Capsicum annuum</i> L.	vienametė paprika	97	0,5	65
<i>Cichorium intybus</i> L. (partim)	paprastoji trūkazolė (itališka cikorija)	95	1,5	65
<i>Cichorium intybus</i> L. (partim)	paprastoji trūkazolė (perdirbti skirta cikorija)	97	1	80
<i>Cichorium endivia</i> L.	salotinės trūkazolė	95	1	65
<i>Citrullus lanatus</i> L. (Thunb.) Matsum. Et Nakai	tikrasis arbūzas	98	0,1	75
<i>Cucumis melo</i> L.	sėjamasis melionas	98	0,1	75
<i>Cucumis sativus</i> L.	paprastasis agurkas	98	0,1	80
<i>Cucurbita maxima</i> L.	didysis moliūgas	98	0,1	80
<i>Cucurbita pepo</i> L.	agurotis, cukinija, paprastasis moliūgas, patisonas	98	0,1	75
<i>Cynara cardunculus</i> L.	dygusis artišokas	96	0,5	65
<i>Daucus carota</i> L.	paprastoji morka	95	1	65
<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	paprastasis pankolis	96	1	70
<i>Latuca savita</i> L.	sėjamoji salota	95	0,5	75
<i>Lycopersicon esculentum</i> Mill.	valgomasis pomidoras	97	0,5	75
<i>Petroselinum crispum</i> Nyman ex A. W. Hill	sėjamoji petražolė	97	1	65
<i>Phaseolus coccineus</i> L.	raudonžiedė pupelė	98	0,1	80
<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	daržinė pupelė	98	0,1	75
<i>Pisum sativum</i> L. (partim)	daržinis žirnis	98	0,1	80
<i>Raphanus sativus</i> L.	valgomasis ridikas, ridikėlis	97	1	70
<i>Rheum rhabarbarum</i> L.	daržovinis rabarbaras	97	0,5	70
<i>Scorzonera hispanica</i> L.	valgomoji gelteklė	95	1	70
<i>Solanum melongena</i> L.	baklažanas	96	0,5	65
<i>Spinacia oleracea</i> L.	daržinis špinatas	97	1	75
<i>Valerianella locusta</i> L.	salotinė sultenė	95	1	65

<i>Vicia faba</i> L.	pupa	98	0,1	80
<i>Zea mays</i> L. (partim)	paprastasis kukurūzas	98	0,1	85

Kiti reikalavimai, taikomi tuomet, kai į juos daroma nuoroda 2 priedo lentelėje:

Zea mays veislių nurodytas mažiausias daigumas sumažinamas iki 80 proc. grynos sėklos. Oficialiojoje ar tiekėjo etiketėje nurodoma „Mažiausias daigumas – 80 proc.“

Priedo pakeitimai:

Nr. [43](#), 2002-02-08, Žin., 2002, Nr. 16-639 (2002-02-15), i. k. 1022330ISAK00000043

Nr. [3D-318](#), 2004-05-24, Žin., 2004, Nr. 88-3241 (2004-06-03), i. k. 1042330ISAK003D-318

Nr. [3D-234](#), 2005-04-22, Žin., 2005, Nr. 55-1903 (2005-04-30), i. k. 1052330ISAK003D-234

Nr. [3D-266](#), 2007-05-31, Žin., 2007, Nr. 63-2431 (2007-06-06), i. k. 1072330ISAK003D-266

Nr. [3D-130](#), 2010-02-18, Žin., 2010, Nr. 22-1044 (2010-02-23), i. k. 1102330ISAK003D-130

Privalomųjų rinkai tiekiamos daržovių sėklos
kokybės reikalavimų aprašo
3 priedas

DIDŽIAUSIAS DARŽOVIŲ SĖKLOS SIUNTOS IR MAŽIAUSIAS BANDINIO SVORIS

Augalų rūšys		Didžiausias sėklos siuntos svoris, t	Mažiausias bandinio svoris, g
lotyniškas pavadinimas	lietuviškas pavadinimas		
1	2	3	4
<i>Allium cepa</i> L.	valgomasis svogūnas	10	25
<i>Allium fistulosum</i> L.	tuščialaiškis česnakas	10	15
<i>Allium porrum</i> L.	daržinis poras	20	20
<i>Allium sativum</i> L.	valgomasis česnakas	10	20
<i>Allium schoenoprasum</i> L.	laiškinis česnakas	10	15
<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.	daržinis builis	10	20
<i>Apium graveolens</i> L.	valgomasis salieras	10	5
<i>Asparagus officinalis</i> L.	vaistinis smidras	10	100
<i>Beta vulgaris</i> L.	burokėlis	20	100
<i>Brassica oleracea</i> L.	žiedinis kopūstas	10	25
<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>rapa</i>	Ropė	10	20
<i>Capsicum annuum</i> L.	vienametė paprika	10	40
<i>Cichorium intybus</i> L.	paprastoji trūkažolė (itališka cikorija)	10	15
<i>Cichorium intybus</i> L.	paprastoji trūkažolė (perdirbti skirta cikorija)	10	50
<i>Cichorium endivia</i> L.	salotinė trūkažolė	10	15
<i>Citrullus lanatus</i> L. (Thunb.) Matsum. et Nakai	tikrasis arbūzas	20	250
<i>Cucumis melo</i> L.	sėjamasis melionas	20	100
<i>Cucumis sativus</i> L.	paprastasis agurkas	20	25
<i>Cucurbita maxima</i> L.	didysis moliūgas	10	250
<i>Cucurbita pepo</i> L.	agurotis, cukinija, paprastasis moliūgas, patisonas	20	150
<i>Cynara cardunculus</i> L.	dygusis artišokas	10	50
<i>Daucus carota</i> L.	paprastoji morka	10	10
<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	paprastasis pankolis	10	25
<i>Lactuca scariola</i> L.	sėjamoji salota	10	10
<i>Lycopersicon esculentum</i> Mill.	valgomasis pomidoras	10	20
<i>Petroselinum crispum</i> (Mill) Nyman ex. A. W. Hill	sėjamoji petražolė	10	10
<i>Phaseolus coccineus</i> L.	raudonžiedė pupelė	20	1000
<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	daržinė pupelė	30	700
<i>Pisum sativum</i> L. (partini)	daržinis žirnis	30	500
<i>Raphanus sativus</i> L.	valgomasis ridikas, ridikėlis	10	50
<i>Rheum rhabarbarum</i> L.	daržovinis rabarbaras	10	135
<i>Scorzonera hispanica</i> L.	valgomoji gelteklė	10	30
<i>Solanum melongena</i> L.	baklažanas	10	20
<i>Spinacia oleracea</i> L.	daržinis špinatas	20	75
<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterr.	salotinė sultenė	10	20
<i>Vicia faba</i> L. (partini)	pupa	30	1000
<i>Zea mays</i> L.	paprastasis kukurūzas	30	1000

Priedo pakeitimai:

Nr. [43](#), 2002-02-08, Žin., 2002, Nr. 16-639 (2002-02-15), i. k. 1022330ISAK00000043

Nr. [3D-318](#), 2004-05-24, Žin., 2004, Nr. 88-3241 (2004-06-03), i. k. 1042330ISAK003D-318

Nr. [3D-234](#), 2005-04-22, Žin., 2005, Nr. 55-1903 (2005-04-30), i. k. 1052330ISAK003D-234

Nr. [3D-266](#), 2007-05-31, Žin., 2007, Nr. 63-2431 (2007-06-06), i. k. 1072330ISAK003D-266

Nr. [3D-130](#), 2010-02-18, Žin., 2010, Nr. 22-1044 (2010-02-23), i. k. 1102330ISAK003D-130

REIKALAVIMAI DARŽOVIŲ SĖKLOS ETIKETĖMS

1. Ant superelitinės, elitinės ir sertifikuotos kategorijos, išskyrus EB mažo svorio sertifikuotos kategorijos, daržovių sėklos fasuočių tvirtinamos etiketės turi būti nenaudotos, ne mažesnės kaip 110 x 67 mm dydžio.

2. Ant superelitinės daržovių sėklos fasuočių tvirtinama etiketė, kurioje turi būti pateikta ši informacija:

- 2.1. nuoroda „Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuva“;
- 2.2. sėklos siuntos numeris;
- 2.3. ženklinimo data (metai, mėnuo);
- 2.4. bandinio paėmimo data (metai, mėnuo);
- 2.5. augalo rūšis;
- 2.6. augalo veislė;
- 2.7. žodžiai „superelitinė sėkla“;
- 2.8. sėklos išauginimo šalis;
- 2.9. deklaruojama neto ar bruto masė;

2.10. jei sėklos yra chemiškai apdorotos, nurodoma apdorojimo medžiaga bei apytikris santykis tarp gryno sėklos svorio ir bendro svorio.

3. Ant elitinės ir sertifikuotos kategorijos daržovių sėklos siuntos, išskyrus EB mažo svorio fasuotes, tvirtinama etiketė, kurioje turi būti pateikta ši informacija:

- 3.1. žodžiai „EB taisyklės ir standartai“;
- 3.2. „Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuva“;
- 3.3. ženklinimo data (metai, mėnuo);
- 3.4. bandinio atrinkimo data (metai, mėnuo);
- 3.5. sėklos siuntos numeris;
- 3.6. botaninis augalo pavadinimas;
- 3.7. veislė;
- 3.8. sėklos kategorija;
- 3.9. sėklos išauginimo šalis;
- 3.10. deklaruota neto ar bruto masė arba sėklų skaičius;

3.11. kai sėkla yra apdorota pesticidais, granuluota ar dražuota, nurodoma apdorojimo medžiaga ir apytikris santykis tarp grynų sėklų svorio ir bendro siuntos svorio;

3.12. jeigu sėkla yra hibridinė ar inbredinių linijų:

3.12.1. elitinės sėklos – hibrido arba inbredinės linijos (toliau – komponentas) pavadinimas, kuriuo ji įrašyta į Augalų veislių sąrašą ar į Bendrąjį daržovių katalogą, pateikęs (arba nepateikęs) nuorodą į hibridinę veislę. Tokiu atveju nurodomas žodis „komponentas“;

3.12.2. kitais elitinės sėklos atvejais nurodomas komponento pavadinimas bei rašomas žodis „komponentas“ ir pateikiama nuoroda į hibridinę veislę. Nuoroda į komponento funkciją (vyriškos ar moteriškos linijos) gali būti neteikiama;

3.12.3. sertifikuotos sėklos – veislės pavadinimas ir žodis „hibridas“;

3.13. jeigu pakartotinai buvo tirtas daigumas, turi būti rašoma nuoroda „pakartotinai tirtas“ (mėnuo ir metai)“.

4. Ant standartinės ir sertifikuotos daržovių sėklos EB mažo svorio fasuočių turi būti tiekėjo etiketė arba spausdinta informacija, kurioje nurodoma:

- 4.1. žodžiai „EB taisyklės ir standartai“;
- 4.2. tiekėjo pavadinimas ir adresas arba jo identifikavimo numeris;
- 4.3. ženklinimo ar paskutinio daigumo tyrimo prekybos metai. Gali būti nurodyta prekybos metų pabaiga;

- 4.4. botaninis augalo pavadinimas;
- 4.5. veislė;
- 4.6. sėklos kategorija. EB mažo svorio fasuotėms gali būti naudojamas sutrumpintas žymėjimas: sertifikuotos kategorijos (C) ar standartinės kategorijos sėkla (ST);
- 4.7. sertifikuotos kategorijos sėklos – Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos suteiktas numeris, pagal kurį galima atpažinti sertifikuotą siuntą;
- 4.8. standartinės kategorijos sėklos – numeris, įgalinantis atpažinti standartinės sėklos siuntą. Šį numerį suteikia tiekėjas;
- 4.9. deklaruojama neto ar bruto masė arba sėklų skaičius, išskyrus mažas fasuotes iki 500 g;
- 4.10. jei sėkla yra apdorota pesticidais, granuluota ar dražuota, ir deklaruojamas jos svoris, nurodomas apytikris santykis tarp grynų sėklų ir bendro siuntos svorio.

Papildyta priedu:

Nr. [3D-266](#), 2007-05-31, Žin., 2007, Nr. 63-2431 (2007-06-06), i. k. 1072330ISAK003D-266

REIKALAVIMAI GALUTINAI NESERTIFIKUOTOS DARŽOVIŲ SĖKLOS ETIKETEI

1. Galutinai nesertifikuotos daržovių sėklos etiketėje turi būti pateikta ši informacija:
 - 1.1. nuoroda „Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuva“;
 - 1.2. botaninis augalo pavadinimas;
 - 1.3. daržovių veislė. Prie veislių (inbredinių linijų, hibridinių), kurios bus naudojamos tik kaip komponentai gauti hibridinėms veislėms, rašomos žodis „komponentas“;
 - 1.4. sėklos kategorija;
 - 1.5. hibridinių veislių – žodis „hibridas“;
 - 1.6. lauko ar siuntos numeris;
 - 1.7. deklaruojama neto arba bruto masė;
 - 1.8. žodžiai „galutinai nesertifikuota sėkla“.
2. Galutinai nesertifikuotos daržovių sėklos etiketės spalva yra pilka.
3. Galutinai nesertifikuotos daržovių sėklos sertifikate privalo būti pateikta ši informacija:
 - 3.1. sertifikatą išduodanti institucija;
 - 3.2. botaninis augalo pavadinimas;
 - 3.3. veislė;
 - 3.4. sėklos kategorija;
 - 3.5. lauko siuntos numeris;
 - 3.6. žemės ploto dydis, reikalingas šiai sėklai išauginti;
 - 3.7. sėklos kiekis ir fasuočių skaičius;
 - 3.8. patvirtinimas, kad pasėliai, iš kurių užauginta sėkla, atitinka šių reikalavimų nuostatas;
 - 3.9. atitinkamais atvejais – preliminarios sėklos analizės rezultatai.“

Papildyta priedu:

Nr. [3D-266](#), 2007-05-31, Žin., 2007, Nr. 63-2431 (2007-06-06), i. k. 1072330ISAK003D-266

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [43](#), 2002-02-08, Žin., 2002, Nr. 16-639 (2002-02-15), i. k. 1022330ISAK00000043
Dėl 2001 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 224 "Dėl privalomųjų daržovių sėklos kokybės reikalavimų" dalinio pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-318](#), 2004-05-24, Žin., 2004, Nr. 88-3241 (2004-06-03), i. k. 1042330ISAK003D-318
Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 224 "Dėl Privalomųjų daržovių sėklos kokybės reikalavimų" pakeitimo
3.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-234](#), 2005-04-22, Žin., 2005, Nr. 55-1903 (2005-04-30), i. k. 1052330ISAK003D-234
Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 224 "Dėl Privalomųjų daržovių sėklos kokybės reikalavimų" pakeitimo
4.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-467](#), 2005-09-30, Žin., 2005, Nr. 118-4283 (2005-10-06), i. k. 1052330ISAK003D-467
Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 224 "Dėl Privalomųjų daržovių sėklos kokybės reikalavimų" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-266](#), 2007-05-31, Žin., 2007, Nr. 63-2431 (2007-06-06), i. k. 1072330ISAK003D-266

Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 224 "Dėl Privalomųjų daržovių sėklos kokybės reikalavimų" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-130](#), 2010-02-18, Žin., 2010, Nr. 22-1044 (2010-02-23), i. k. 1102330ISAK003D-130

Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 224 "Dėl Privalomųjų rinkai tiekiamos daržovių sėklos kokybės reikalavimų aprašo" pakeitimo